

Agro Nyt

Et månedligt nyhedsbrev fra Schiller Institutet

årgang 13 nr. 4

april 2001

SYDSTATSREGERINGEN

Verden har fået et problem. Det hedder George W. Bush. Ved skæbnens ugunst og en masse penge fra indflydelsesrige venner er han blevet præsident for verdens største økonomi og verdens stærkeste militærmagt. Han blev ikke valgt af et flertal blandt indbyggerne i De forenede Stater. Han fik sin høje post gennem en snedig udnyttelse af den ulige fordeling af delstaternes stemmer i valgmandsforsamlingen.

Efter kun ti uger ved magten har den nye amerikanske regering vist sig at være et langt alvorligere problem, end selv de største pessimister havde forestillet sig. Alle vidste på forhånd, at George W. ikke vil blive det største lys, der har vandret gennem stuerne i Det hvide Hus. Men de fleste satte deres lid til, at han ville omgive sig med erfarne og forstandige mænd, der kunne styre USA og den øvrige verden sikkert gennem et oprørt hav af politiske og økonomiske problemer. Sådan er det ikke gået.

En stor del af de nye regeringsmedlemmer er nok gamle og erfarne. Men de er ikke forstandige. På rekordtid har de bragt USA på kant med alt og alle. I Mellemøsten er den arabiske verden rystet over den nye regerings iskolde aflivning af de sidste rester af fredsprocessen og dens uforbeholdne opbakning til Ariel Sharons konfrontationspolitik. I Europa har man med bestyrtelse kunnet konstatere, at USA ikke længere har behov for at konsultere sine allierede. Arrogancen er skruet så højt op, at selv USA's »særlige venner« i Storbritannien har svært ved at følge med. Rusland er uden omsvøb blevet smidt i kulkælderens. I USA's øjne er der tale om en afdanket, forhenværende supermagt, ingen længere behøver at tage hensyn til.

Og så er der Kina. Under præsident Clinton var verdens største land og verdens hurtigst voksende økonomi en »strategisk partner«. Under præsident Bush er landet blevet degraderet til en »strategisk konkurrent«. Når man taler pænt, vel at mærke. Bag det diplomatiske røgslør har Kina forlængst indtaget pladsen som Bush-regeringens fjendebillede nummer ét. Derfor har uheldet med det amerikanske spionfly i det Sydkinesiske Hav allerede fået karakter af fortidens U-2-affærer med Sovjetunionen. En ny Cuba-krise kan sagtens være under opsejling.

Præsident Reagan var nok konservativ, men han havde sin rod i Californien og de nordvestlige delstater. Bush, Sr.'s regering var domineret af konservative interesser fra de nordøstlige stater. Men George W. Bush' regering er noget helt nyt. En konservativ »sydstatsregering«.

Derfor har Schiller Institutet inviteret en af de store heltinder fra borgerrettighedskampen, Amelia Boynton Robinson fra Selma, Alabama, til København. Med en livslang erfaring fra kampen mod sydstaternes plantageejersmentalitet kan hun fortælle os, hvordan vi skal håndtere den nye amerikanske regering.

BUSH SKRÆMMER VERDEN

Den **24. marts** måtte den tyske avis *Süddeutsche Zeitung* ty til det engelske sprog for at finde en passende overskrift til dagens leder om USA's nye præsident **George W. Bush** og hans udenrigspolitiske kurs. Det blev til »**Bully Bush**«, eller på dansk: »**Bølle-Bush**«. Ifølge *Süddeutsche Zeitung* har præsident Bush tydeligvis ikke forstået, at selv om man er den stærkeste i klassen, har man ikke ret til bare at tæske løs på de svageste. Hvad enten de er USA's venner eller potentielle fjender.

Med henvisning til *Süddeutsche Zeitungs* leder bekræftede den amerikanske avis *The New York Times* den **25. marts**, at der er en hastigt voksende bekymring blandt USA's allierede i **Europa** over den helt usædvanligt barske tone, hvormed præsident Bush og hans regering meddeler sig til den øvrige verden. Og den **1. april** lagde *The Washington Post* spalteplass til en omfattende kronik skrevet af **Hugo Young**, politisk kommentator på **London**-avisen *The Guardian*. Under overskriften: »Vi har mistet følelsen af samhørighed«, beskrev Young, hvorledes præsident Bush' nye hårde udenrigspolitiske linie truer med at isolere USA fra dets europæiske allierede, inkl. **Storbritannien**, som ellers bryster sig af at have et »særligt« forhold til deres fætre i **Vest**.

Den nye amerikanske udenrigspolitik har to ildevars-lende kendetegn: USA føler ikke længere behov for at koordinere afgørende politiske beslutninger med sine allierede, og USA har med al tydelighed tillagt sig en konfrontations-søgende holdning overfor både **Rusland** og **Kina**. Samtidig er enhver amerikansk indsats for at skabe fred i **Mellem-østen** taget af bordet.

Det vakte stor bestyrtelse i Europa, da præsident Bush den **25. marts** lod meddele, at USA ikke længere føler sig forpligtiget af **Kyoto-aftalen** fra **1997** om nedbringelsen af de såkaldte »drivhusgasser«. Modstanden i **Den amerikanske Kongres** har hele tiden været så stor, at aftalen næppe nogensinde ville blive ratificeret. Derfor kunne den nye regering, ligesom sin forgænger, let og elegant have slyttet hele aftalen med henvisning til »indenrigspolitisk mod-

stand«. Det gjorde man bare ikke. Bush-regeringen valgte i stedet at træde sine europæiske allierede hårdt over tærerne i fuld offentlighed. Til stor fornøjelse for George W. Bush' personlige politiske sponsorer i **Enron Inc.** og de andre store energiselskaber med hovedsæde i **Houston, Texas**.

I miljøminister **Svend Auken's** øjne er den amerikanske afsværgelse af **Kyoto-aftalen** en direkte trussel imod verdenssamfundets overlevelse. Desværre er virkeligheden endnu værre, end den kære miljøminister forestiller sig. Fastholder Bush-regeringen sin nuværende udenrigspolitiske kurs, vil civilisationen blive bragt til randen af udslettelse længe inden indbildte eller reelle klimaforandringer måtte indfinde sig.

Første advarsel kom, da **Israels** nye premierminister **Ariel Sharon** aflagde besøg i **Washington** den **19. marts**. I en ildsprudlende tale til den amerikansk-israelske samarbejdsorganisation **AIPAC** erklærede han et udelte **Jerusalem** og **Tempelbjerget** for jødisk ejendom i »al evighed«. **AIPAC** er en de mest rundhændede bidragsydere til amerikanske politikere, og mere end **100** kongresmedlemmer deltog i mødet. Adskillige kabinetsmedlemmer, med udenrigsminister **Colin Powell** i spidsen, deltog også, og ingen sagde Sharon imod, da han kaldte **Iran, Irak, Syrien** og **Libanon** for »terroriststater« og lagde al skyld for tragedien i **Mellemøsten** på palæstinenserens leder **Yassir Arafat**.

Der var heller ingen der sagde ham imod, da han gentog beskyldningerne under mødet med præsident Bush i **Det hvide Hus** den **20. marts**. I stedet meddelte den amerikanske regering, at man i nær fremtid vil flytte den amerikanske ambassade i Israel fra **Tel Aviv** til Jerusalem. Senere fulgte et amerikansk veto imod en **FN**-undersøgelse af volden i de besatte områder.

Ifølge avisen *The Wall Street Journal* den **23. marts** fortalte Ariel Sharon en lille udvalgt håndfuld journalister, at Iran er i færd med at opføre et nyt terrorcenter i det sydlige Libanon. Ifølge Sharon bliver der også opstillet missiler under iransk kommando forskellige steder i Libanon, som kan nå Israel. Han sammenlignede situationen med **Cuba-krisen** i **1961**. Den **1. april** skrev *The Sunday Times* i

AMELIA BOYNTON ROBINSON KOMMER TIL KØBENHAVN

En af veteranerne fra **Martin Luther King, Jr.'s** amerikanske borgerrettighedsbevægelse i **60'erne**, den nu **89-årige Amelia Boynton Robinson**, kommer til **København**. Hun skal rundt i **Europa** for at præsentere sin bog »*Bridge Across Jordan*«, som netop er blevet oversat til tysk.

Amelia Robinson er nok mest kendt som kvinden, der gik i spidsen for en demonstration fra **Selma** til **Montgomery, Alabama**, den **7. marts 1965**. Ved **Edmund Pettusbroen** blev demonstrationen bombarderet med tåregas og angrebet af en knippsvingende politistyrke. Hun blev efterladt hårdt såret og bevidstløs i vejkanten. Det var denne »blodige søndag«, der for alvor satte gang i borgerrettighedsbevægelsen og gjorde den kendt verden over.

Op gennem **60'erne** var Amelia Robinsons hjem udgangspunkt for borgerrettighedsbevægelsen i Selma, og Martin Luther King og andre af bevægelsens ledere var flittige gæster. Her blev demonstrationerne, der senere førte til vedtagelsen af stemmeretsloven i **1965**, udtænkt og planlagt i detaljer. I **1964** blev Amelia Robinson den første kvinde i Alabama, der stillede op til kongresvalg. I **1990** modtog hun **Martin Luther King, Jr.'s Frihedsmedalje**.

Amelia Robinson er i dag vicepræsident for **Schiller Institutet** i USA. På mødet i København vil hun tale om hendes livslange kamp for borger- og menneskerettigheder, og hvorfor det er så vigtigt at forsvare og bevare begrebet »det almene vel« i disse økonomiske krisetider.

Lørdag den 21. april kl. 14:00
Vartov, opgang H, 2. sal. (lille sal)
Farvergade 27 (nær Rådhuspladsen)

London, at Sharons regering planlægger snigmord på en række af Arafats nærmeste medarbejdere samt massedeportationer af palæstinensere fra Israel og de besatte områder. Faren for storkrig vokser altså dag for dag. Men som den demokratiske præsidentkandidat **Lyndon LaRouche** advarede om på en konference i **Washington** den **21. marts**, bliver der kun krig i Mellemøsten, hvis den amerikanske regering giver grønt lys.

Den **22. marts** følte verden sig pludselig kastet tilbage til det internationale politiske klima under **Den kolde Krig**, da USA meddelte, at **50** diplomater ville blive udvist fra **Ruslands** ambassade i Washington. Det blev ikke sagt åbent, men det var naturligvis gengældelse efter afsløringen af den tidligere sovjetiske og senere russiske spion **Robert Hansen**. Rusland svarede prompte igen ved at udvise et tilsvarende antal diplomater fra den amerikanske ambassade i Moskva (**Berlinmuren** er for længst revet ned, men **Gliencke Brücke** i **Berlin** er der stadig, så de to hold diplomater kan såmænd blive udvekslet på samme måde som spionerne under Den kolde Krig -red.).

Den amerikanske regering fandt det ikke nødvendigt at forhåndsinformere de europæiske allierede om masseudvisningen af de russiske diplomater. De allierede er i det hele taget ikke blevet taget med på råd om den nye hårde linie over for Rusland. Da præsident Bush skulle præsentere sig overfor verdens øvrige statsledere, stod Ruslands præsident **Vladimir Putin** langt nede på telefonlisten, og der er endnu ikke aftalt noget russisk-amerikansk topmøde. Og da den nye forsvarsminister **Donald H. Rumsfeld** præsenterede de amerikanske planer om et missilskjold for sine europæiske kolleger i begyndelsen af **februar**, nævnte han ikke Rusland eller de russiske bekymringer med ét ord. Senere fik Rusland derimod læst og påskrevet af viceforsvarsminister **Paul Wolfowitz**, da Irans præsident **Seyyed Mohammed Khatami** aflagde besøg i Moskva den **12. marts**. En lang række vidtgående samarbejdsaftaler blev underskrevet, og det fik Wolfowitz til at beskyldte russerne for, at være »parate til at sælge hvad som helst til hvem som helst«. For at gøre ondt værre, mødtes repræsentanter for det amerikanske udenrigsministerium med en repræsentant for oprørsregeringen i **Tjetjenien**.

Ifølge nyhedsbureauet *Reuters* den **23. marts** har USA ikke bare nedprioriteret forholdet til Rusland. USA har også, på baggrund af den langvarige krise i den russiske økonomi og den miserable tilstand i de russiske væbnede styrker, nedjusteret den trussel landet i værste fald kunne udgøre for USA's allierede i Europa. Derfor vil det forslag til omlægning af den amerikanske forsvarspolitik, som forsvarsminister Donald Rumsfeld meget snart fremlægger for præsident Bush, indeholde et forslag om at skifte hovedvægten i den amerikanske forsvarsindsats fra **Europa** til **Stillehavsområdet**. Hvis det holder stik, vil der være tale om det mest dramatiske skifte i den globale magtbalance i moderne tid. En vesteuropæisk diplomat har overfor *Agro-Nyt* udtrykt den allerstørste bekymring over *Reuters* beskrivelse af forsvarsplanen. »Hvis det viser sig at være sandt, vil de politiske følger være helt uoverskuelige«, sagde han.

Et eventuelt forstærket amerikansk engagement i Stillehavsområdet vil indeholde ét meget tydeligt fjendebillede: Kina. Det er allerede kommet til udtryk i den amerikanske retorik, hvor Kina ikke længere betegnes som en »strategisk

partner« men som en »strategisk konkurrent«. Situationen er blevet endnu mere anspændt efter affæren med det amerikanske spionfly, der den **1. april** stødte sammen med et kinesisk jagerfly over det **Syd kinesiske Hav** og efterfølgende nødlandede på **Hainan**. Hvis ikke Bush-regeringen nedtoner sin aggressive tone, kan verden være på vej mod sin første store alvorlige strategiske krise siden Berlinmurens fald.

Genoplivning af gamle fjendebilleder kom også til udtryk, da **Sydkoreas** præsident **Kim Dae Jung** var på besøg i Washington den **7. marts**. Uden omsvøb fik han at vide, at USA ikke længere støtter den »solskinspolitik« overfor **Nordkorea**, der sidste år indbragte ham **Nobels Fredspris**. Samtidig meddelte Bush-regeringen, at den ikke har i sinde at overholde en aftale om levering af et civilt atomanlæg, som **Clinton-regeringen** havde stillet i udsigt, hvis Nordkorea frivilligt stopper sit missilprogram. På topmødet i **Stockholm** den **24. marts** besluttede **EU-landene** at sende en delegation under ledelse af **Sveriges** statsminister **Göran Persson** til Nordkorea i et desperat forsøg på at neutralisere USA's negative holdning.

DOBBELT KRISE I JAPAN OG USA

I en tale til **Japans** lovgivende forsamling den **8. marts** beskrev finansminister **Kiichi Miyazawa** den japanske økonomi som værende »tæt på kollaps«. Den bemærkning sendte både den japanske yen og de japanske aktier ud i et alvorligt styrtedyk. Nedturen fortsatte frem til den **15. marts**, hvor **Nikkei-aktieindekset** for første gang i **16 år** nåede ned under **12.000 point**. Ifølge *Agro-Nyt's* kilder i finansverdenen var det en »magisk grænse«. Flere af de nødlidende japanske storbanker ville simpelthen gå konkurs, hvis aktiekurserne holdt sig under **12.000** frem til afslutningen på det japanske finansår den **31. marts**. Derfor greb den japanske regering ind med aktieopkøb og garantier overfor de nødstedte banker. Da børsen lukkede den **15. marts**, havde kurserne lige netop svinget sig op på **12.152 point**. For at være sikker på, at aktiekurserne ikke faldt tilbage under den »magiske grænse«, fik aktiemarkedet endnu en kapitalindsprøjtning den **21. marts**, hvor Nikkei-indekset steg med hele **913 point** eller **7,5 %** til **13.103 point**. Så var man rimelig sikker på, at indekset holdt skansen frem til den **31. marts**. Det kom også til at holde stik.

Uden den japanske regerings »hjertermassage« til aktiemarkedet ville et sammenbrud i den japanske bankverden have udløst en global kædereaktion i det internationale betalingssystem. Nu undgik man ragnarok, men problemerne er langt fra løste. De japanske banker sidder stadig med et gigantisk bjerg af gamle, uafskrevne dårlige lån fra den spekulationsboble i jord og fast ejendom, der blev opbygget i slutningen af **80'erne**. I forbindelse med premierminister **Yoshiri Moris** besøg i **Washington** indrømmede regeringens talsmand **Norio Hattori** den **17. marts** overfor den amerikanske presse, at de japanske bankers beholdning af dårlige lån er langt større end officielt angivet. Selv om bankerne har fået afskrevet hele **600 mia. dollars** over de seneste par år, står der stadig et sted mellem **1.100** og **1.300 mia. dollars** i dårlige lån, som bankene ikke har råd til at skrive ud af bøgerne. Den officielle opgørelse har hidtil været »sølle« **266 mia. dollars**. Ifølge Hattori er det årsagen til, at Japan ikke sådan uden videre kan følge **IMF's** forskrifter om at lukke nødlidende banker.

Under premierminister Moris møde med præsident Bush opstod der rygter om, at de to regeringschefer var blevet enige om, at de japanske banker senest ved udgangen af **september** skal have afskrevet alle dårlige lån, så de igen opfylder internationale retningslinier for bankers soliditet. Men ikke så snart var Mori steget på flyet hjem til **Tokyo**, før den japanske finansminister **Miyazawa** afviste enhver snak om en sådan aftale. Så Japan sidder fortsat uhjælpeligt fast i en økonomisk recession. Et utal af nytteløse »hjælpepakker«, der skulle have stimuleret den japanske økonomi, har desuden bragt den offentlige gældsætning op på **130%** af det årlige bruttonationalprodukt.

Årsagen til at den **ti år** gamle japanske krise pludselig fik investorer verden over til at ryste på hånden, var udsigten til at verdens to største økonomier, USA og Japan, samtidigt ville glide ind i en recession. Det har vi ikke oplevet tidligere. Siden **2. Verdenskrig** har USA været oppe, hver gang Japan har været nede, eller omvendt. Nu er der overhængende fare for, at begge lande oplever en alvorlig nedtur samtidigt. Situationen kompliceres yderligere af, at **Japan, Kina** og det øvrige **Asien** er blevet alvorligt afhængige af eksporten til USA. Denne afhængighed opstod i kølvandet på den asiatiske finanskrise i **1997-98**. USA aftager i dag **22%** af de asiatiske landes eksport. Hertil kommer, at en væsentlig del af den japanske og asiatiske opsparing er placeret i amerikanske værdipapirer, og flere af de asiatiske lande har stadig deres valutaer fastlåst til den amerikanske dollar. Derfor vil en alvorlig nedtur i USA og en dollarkrise ramme Japan og Asien ekstra hårdt. Men en irrationel blanding af frygt og ønsketænkning har fået mange asiatiske fonde og investorer til at dumpe deres europæiske investeringer og sætte deres sidste penge i den amerikanske dollar.

Det er en af årsagerne til, at euroen har været på rutscheur i foråret, selv om rækken af dårlige nyheder fra den amerikanske økonomi nærmest har været uendelig. Teknologiaktierne på **Nasdaq-børsen** i **New York** har nu tabt **67%** af deres værdi på bare **12 måneder**. Aktiebeholdninger til en værdi af **5.000 mia. dollars** er fordampet op i den blå luft. For første gang nogensinde er amerikanernes samlede værdiopgørelse faldet med **2%** på et år. Alle de store amerikanske selskaber fyrer nu medarbejdere i tusindetal. Dertil kommer, at energikrisen i **Californien** på ingen måde er løst, men snarere truer med at sprede sig til andre amerikanske delstater.

HOSPITALSKAMP I WASHINGTON

Schiller Instituttets kampagne for at redde det eneste tilbageværende offentlige hospital i **Washington** har sendt politiske dønninger gennem den amerikanske hovedstad. Allerede den **1. april** skulle de første afdelinger på **Washington D.C. General Hospital** have været lukket eller overgået til et privat konsortium. Den plan er nu udskudt på ubestemt tid, takket være Schiller Instituttets kampagne. Kongressens finansielle styrelseskomité for **District of Columbia**, der er den øverste politiske myndighed i hovedstaden, har i stedet besluttet at indlede en undersøgelse af det private konsortium, **Doctor's Community Healthcare Cooperative**,

forbeholdt avispostkontoret

DCHC, der skulle have overtaget **D.C. General**. Det sker efter Schiller Instituttets afsløringer af, at **DCHC's** egentlige ejere, **National Century Financial Enterprises, NCFE**, er under anklage for selskabstømning i tre andre delstater. I **Boston, Massachusetts; Durham, North Carolina** og **Louisville, Kentucky** er der rejst sigtelser imod **NCFE** for at have låntet både hospitaler og sygekasser for millionbeløb.

Men skandalen stopper ikke her. Schiller Instituttet har også afsløret, at **Det nationale Planlægningsråd, NCPC**, allerede i **1997** udarbejdede en lokalplan for den sydøstlige del af Washington, efter hvilken både **D.C. General Hospital, Robert F. Kennedy Stadion**, nationalgardens kaserne og hovedstadens fængsel skulle jævnes med jorden for at give plads til højhuse med dyre ejerlejligheder omkranset af en naturpark og med en privat lystbådehavn ved **Anacostia-floden**. En af drivkræfterne bag denne lokalplan er **Det føderale Byråd, FCC**, der ikke er et rigtigt byråd, men et privat politisk organ, der blev oprettet tilbage i **1950'erne** af den indflydelsesrige ejer af avisen *The Washington Post*, **Katharine Graham**. I **60'erne** var **FCC** involveret i et diskret projekt for at tvinge afro-amerikanere væk fra den sydøstlige del af Washington. »**Negro Removal**« blev det kaldt. Det kunne man også kalde den nye lokalplan.

I dag har en underafdeling af **FCC**, kaldet **D.C. Agenda**, intensivt propageret for en omfattende sænkning af alle sociale ydelser i hovedstaden. Det har været medvirkende til de nedskæringer i **D.C. Generals** budget, der har tvunget hospitalet ud i alvorlige vanskeligheder. Hvis hospitalskonsortiet **NCFE** havde fået lov til at overtage **D.C. General**, var der næppe gået lang tid, før hospitalet var blevet tømt for de sidste værdier, hvorefter det hurtigt ville blive dømt til nedrivning, så lokalplanen fra **1997** kunne sættes i kraft.

Washingtons borgmester **Anthony Williams** holder jævnligt møder med de velhavende kredse, der sidder i det private »byråd«, **FCC**. Alligevel fik han indledningsvis tommelskruerne på i sagen om **D.C. General**. Ifølge Schiller Instituttets kilder truede formanden for kongressens bevillingsudvalg, **Ernest Istook**, med at smide borgmester Williams og flere af de »virkelige« byrådsmedlemmer i fængsel og holde dem personligt ansvarlige for **D.C. Generals** under-skud, hvis ikke de støttede forslaget om en privatisering af hospitalet.

Alt dette og meget mere blev fremlagt på en særlig høring i **Kongressen** den **22. marts**, indkaldt af **John Conyers**, demokratisk kongresmedlem fra **Michigan**. Blandt vidnerne var Schiller Instituttets repræsentant **Debra Freeman**. Hvis **Washington D.C. General Hospital** reddes, vil det være første gang i nyere tid, at lukningen af et offentlig hospital i USA bliver stoppet gennem offentlige protester. En international resolution kan rekvireres fra **Agro-Nyt's** redaktion på tlf.: **35 43 00 33**.

AGRO-NYT udgives hver måned af **Schiller Instituttet**, Postboks 2613, 2100 København Ø, tlf: 35 43 00 33, Giro 564-8408, e-mail: si@schillerinstitut.dk Internet-adresse: <http://www.schillerinstitut.dk/> Redaktion: Poul Rasmussen (ansvh.), Tom Gillesberg, Percy Rosell, Thomas Vissing og Executive Intelligence Review News Service. Abonnement: 1 år - 2000 kr. 6 mdr. - 1000 kr. 3 mdr. - 600 kr. Eftertryk kun tilladt med kildeangivelse ISSN: 0905-3786 Eget tryk